

DIJALOG ČUVAR OBITELJI

Ljiljana Wilhelmina BERIĆ

Zagreb

Sažetak

Dijalog je temelj na kome se gradi živo , međusobno upoznaje, surađuje, analizira i ostvaruje zajednica zadovoljstva, pravednosti, mira i blagostanja. Bez dijaloga smo stranci i ne poznavajući jedni druge stvara se zid distance koji nas otuđuje i u našim glavama stvara negativnu energiju kojom zračimo i stvaramo u našem okruženju zavist, ljubomoru, mržnju, nepravdu i na kraju dolazi do nasilja i sukoba najveće tragedije obitelji i društva. Bog nas poziva na dijalog u molitvama i sa bližnjima kako bi se približili i upoznali i kroz njega bili čuvari i lanac ljubavi posebno u obitelji ali i u društvu uopće. Zato trebamo njegovati dijalog i raditi na ostvarivanju kulture dijaloga koji je temelj svake sretne zajednice i koji nas približava Bogu i svakoj našoj sestri i bratu.

Bog nam je podario mogućnost govora kojim komuniciramo sa svojim bližnjima, sa okolinom i na kraju u molitvama sa njime samim , samo s tom razlikom ako mi i šutimo Bog zadire duboko u naše srce, zna naše misli i sudjeluje u govoru duše. Bog , naš stvoritelj nas poznaje bolje od nas samih, zna sve o nama, naše tajne, naše istine i laži , naše namjere i nema tajni jedino pred Bogom, dok pred bližnjima mi se svojevrijedno otkrivamo govoreći o sebi i stupamo u razgovor

kako bi se upoznali i kako bi imali šansu pomoći i savjetovati se uzajamno od onih najbližih u obitelji pa do svakog onog koga nam Bog u našem životu šalje u susret. Ako ne razgovaramo ostajemo tajna i nepoznanica jedni drugima pa upravo se na takav način udaljavamo jedni od drugih, te se često dešava da iako živimo zajedno i dobar dio vremena provodimo zajedno, ako ne razgovaramo se ne poznajemo se jer mi ne možemo znati što drugi misli i što ga navodi na neke postupke. Nažalost danas umjesto da se način komuniciranja s proširuje, obogaćuje, osobito sa brojem riječi koje rabimo, ono se smanjuje što je zasigurno loše ne samo za pojedinca već za obitelj i društvo uopće i dogodio se jedan potpuno ekstremni fenomen, a to je da čovjek ima potrebu za komunikacijom, dijalogom , razgovorom no on to ne čini sa bližnjima u direktnom kontaktu već sa aparatima. Oni su nažalost postali dio obitelji i gotovo je danas nezamislivo da jedna obitelj nema radio, TV, a da ne govorimo o telefonu i o kompjuterima koji su skoro potpuno uništili živi kontakt i živi dijalog i zajedništvo. Često puta slušajući dijaloge među mladima primjećujem da je nestalo toplih rečenica, lijepih riječi, da se mašta usmjerava slikama strave i užasa koje su apsorbirane iz raznih komercijalnih filmova, nestalo je one divne romantike , a umjesto toga je prisutno mnogo psovki kao poštapalice, kratke rečenice i grubi odnosi. Posebno je tužno što su takovi odnosi ne samo u obitelji nego i u školama, fakultetima, ulici i to posebno među mladima koji odlaze iz života realnosti u život ekstaze pod utjecajem droge, crnog poroka i zla koje uništava svako biće. To što čovjek vodi dijalog sa aparatima je odraz nepovjerenja pa upravo ne gledajući se oči u oči komunicirati ili samo komunicirati i provoditi dane uz aparate i biti potpuno zadovoljan, je osjećaj sigurnosti i lažnog zadovoljstva i sreće jer mi smo ipak socijalna bića i dijalog je temelj na kome se grade međuljudski odnosi.

Postoje dva načina govora i to kad pojedinac sam govori o sebi ili o nekome ili nečemu s time da ne očekuje ni pitanja ni odgovore – on sam govori i to traje bilo da je upućeno nekom nepoznatom ili poznatom ili Bogu i to je kao vid ispovijedi, a nazivamo ga monolog. Međutim Bog znajući da smo mi mali i nemoćni i na kraju nismo Bogovi podario nam je bližnje sa kojima stupamo u razgovor kako bi se upoznali i kako bi obogatili život i poboljšali kvalitetu života kroz razgovor, tj pitanja i odgovore i govora o sebi ili o nekim događajima i doživljajima o kojima imamo potrebu govoriti i podijeliti s nekim, jer svatko od nas ima svoj specifikum koji je nepoznat drugome sugovorniku i ako se upoznajemo kroz razgovor tj govor dvoje ljudi ili dijalog mi postajemo bliži i potrebni jedni drugome.

Dijalog je temelj naših odnosa i mnogo toga lošega se ne bi dogodilo da je bilo dijaloga.

Od knjige postanka pa do danas svjedoci smo potrebe za dijalogom jer je upravo nedostatak dijaloga bio uzrokom mnogih nesreća, jer dijalogom se uvijek može ne samo suprotna strana upoznati nego se može i pronaći kompromis kako ne bi došlo do zavisti, ljubomore, mržnje i na kraju do sukoba koji često završavaju tragično. Da su možda Kajin i Abel razgovarali i da su jedan o drugome njihove namjere probleme i načine života i da su znali njihove probleme ne bi došlo do takove ljubomore i mržnje, a možda ne bi došlo ni do ubojstva što je najtragičnija posljedica u odnosu čovjeka prema čovjeku. A od njih dvoje kao da se utemeljio sukob i ušao u čovječanstvo i postao dio života koji unosi strah, nemir i mržnju. Tamo gdje nema dijaloga mnoge zajednice koje se bave njegovanjem mira i pravednosti najprije rade na uspostavi dijaloga koji je temelj na kome se može graditi zdrava zajednica, zdravo društvo i zdrava i sretna obitelj i to s toga jer se upoznaju i kroz to ili pomažu ili sprečavaju da dođe do bilo kakvog sukoba i nesuglasica. Postoji jedna priča sa ratišta gdje jedna vojnik pita svoga pretpostavljenog prije početka borbe u koga treba pucati i da li zna točno tko je on, što je skrivio i zašto mora pucati u njega. Na to ga pretpostavljeni upita i kaže da to nije važno, a i zašto ga to zanima, na što on odgovori, da bi možda sa suprotnim na drugoj mogao prvo sjesti za stol i dogovoriti se. To je istina jer bolje je tri godine pregovarati nego tri dana ratovati. Upravo to je primjer zašto je važan dijalog. Nedostatak dijaloga dovodi do ishitrenih odluka i postupaka, pogotovo do velikih neželjenih posljedica koje su pogubne ne samo za obitelj već i za društvo u širem smislu.. Od prvih stranica Biblije susrećemo tekstove od Knjige Postanka da do kraja gdje su stalno prisutni razgovori tj dijalozi. Prvi razgovor ili dijalog je vodio s Bogom Mojsije ali osim sa Bogom on razgovara i sa ljudima i tumači Božju poruku i prenosi je ali ne kao temu za razgovor već kao poruku o kojoj treba razgovarati međusobno i na takav način pokušati ispuniti zadaću ili uzajamnim djelovanjem ili pomoći. Razgovarali su proroci i odgovarali na pitanja i tumačili Božju riječ i Božju nakanu. Nema mjesta u Bibliji gdje se ne govori o potrebi razgovora ili dijaloga jer to su činili proroci od Ilije pa na dalje, Isus je razgovarao sa svojim učenicima i osim što je držao čuvene govore kao jedan od najznačajnijih čuveni Govor na Gori on je i ulazio u razgovor sa prisutnima i točno je mogao procijeniti koliko ga razumiju i što se još može učiniti da im se pojasni Božja riječ. Posebno dirljivi je bio oprostajni razgovor na Posljednjoj večeri pa i prije toga niz situacija u kojima su ljudi drugačije reagirali od onoga što je Isus od njih očekivao. Posebno je bilo osjetljivo pitanje grijeha gdje je Isus kroz razgovor dao do znanja svakome od nas, da nitko nije izuzet ili zaštićen i da nema onih koji griješe i onih koji ne griješe, već da smo svi mi grešnici te da nitko od nas nije pozvan da sudi drugome, pogotovo ne shvaćajući da i on jednako bi trebao biti podložan grijehu jer je i on griješio ali možda neki drugi puta će mu se to ponovo desiti svjesno ili nesvjesno. Na takav način nam je dao do znanja da smo svi mi mali, nemoćni i skloni grijehu, ali svatko u nekoj drugoj situaciji ili vremenu, te je stoga tražio da i mi imamo jedni prema drugome dozu tolerancije kojom bi pomogli jedni drugima i na jedan bratski način opraštali i pokušali pomoći da se ne ponavlja grijeh i da se usklade na miran način poremećeni odnosi. Kao što se govori u narodu da za svađu je uvijek potrebno dvoje isto tako i za dijalog je potrebno dvoje, ali da se vodi s ljubavlju, slušanjem,

razumijevanjem i praštanjem. Ako tako činimo onda ispunjavamo i Kristov Zakon ljubavi prema Bogu i prema bližnjemu, jer Bog nas sve jednako ljubi i kad mi patimo i on pati i želi nam pomoći kako bi ukrotili svoju zločestu narav i kako bi prije svega iz nas sjala ljubav i Kristova svjetlost koja nam pokazuje put mira i zajedništva.

Ipak u našem, svakidašnjem životu ne samo da se ljudi otuđuju i udaljavaju jedni od drugih, nego na takav način i od Boga. Molitva i odlazak u Božji hram samo na blagdane ne smiju biti običaj i tradicija već potreba da svi zajedno uputimo molitvu i razgovaramo sa Bogom, jer on nas sluša i gleda, on očekuje od nas da mu se obratimo, jer on je uvijek spreman za dijalog i ima toliko veliku ljubav koja prašta sve naše grijeha i kori nas kako bi bili bolji u smislu našeg života i odnosa prema njemu ali i prema bližnjima.

Međutim danas kada gledamo ovaj sekularizirani svijet moramo priznati da se dijalog sve manje koristi u svakodnevnom životu ali i u društvu i politici. Danas su nam nažalost potrebne i institucije kako bi nas primorale da sjednemo za stol i da se pokrene dijalog, ali i da laganim pomacima se ostvari mir tamo gdje je on narušen. Dovoljno je čuti vijesti na Tv i gotovo svaki dan se čuju novosti o uspješnim i neuspješnim dijalozima između zaraćenih ili sukobljenih strana kako bi se uvijek izbjeglo najgore, a to su sukobi sa nebrojeno velikim brojem žrtava.

Ono što nas danas posebno zabrinjava i žalosti je činjenica da su sukobi i nasilja prisutna u najmanjoj crkvi, u obitelji koja je temelj društva i u kojoj bi trebali biti prisutni uzastopni i stalni dijalozi kao čuvari mira i blagostanja. Koliko god obitelj bila mala i sa dva pa do većeg broja članova, sukobi, svađe, fizičko i psihičko nasilje je više nego prisutno, a što je najgore u porastu je iz godine u godinu. To je i razlog da se obitelji u vrlo velikom broju raspadaju raznim rastavama, osobito danas kad je i žena u radnom odnosu, a ona je u najvećem broju kao i djeca žrtva sukoba i nasilja i kad se doza strpljivosti prolije i kad više nema tko što reći, jednostavno umjesto dijaloga dođe do fizičkog i psihičkog napadanja i na kraju nastupa šutnja i zatvaranja u sebe. Tada nema dijaloga i jednostavno postaju članovi obitelji strani jedni drugima i samo je ostala gola egzistencija i preživljavanje uz povremene nemire i sukobe, a to je najgore ne za samu obitelj nego i za društvo uopće.

Djeca kao najmanji i najnemoćniji članovi obitelji su u tom slučaju žrtve i osobe koje rastu u okruženju sukoba, nemira, straha, uvreda, nezadovoljstva, plača, željom za bijeg ili na kraju za okončanjem života suicidom ili čak ubojstva što je najstrašnije.

Kao što se stalno govori o ljubavi u različitosti i toleranciji isto tako to je izuzetno potrebno za svaku obitelj jer članovi obitelji svaki član je sa svojom osobitosti, naravi, karakternim osobinama, načinima života i t. posebna jedinka, poseban svijet i kad nakon sklapanja obitelji počne zajednički život onda počinju i sukobi jer tu su prisutne dvije odrasle osobe sa svojim navikama i načinom života koji je donio u tu obitelj. Tada nastaju sukobi jer uvijek jedna strana želi da se živi na njegov način, a druga opet suprotno. Eto upravo u tom početku i možda prije samog početka moraju se ljudi upoznati i mora se voditi dijalog koji ima ulogu ne samo upoznavanja nego i uzajamnog prilagođavanja i dogovora o budućem zajedničkom životu. No nažalost to se obično tako ne dešava, nego svatko se prikazuje u najboljem svjetlu kako bi se postigao cilj, a to je osnivanje obitelji. Tu nam upravo Božja riječ može više nego pomoći kao organiziranje života obitelji kao prave kršćanske crkve, a to bi bila ona u kojoj je čovjek čovjeku Krist. Tada je ljubav temelj i mir je produkt te ljubavi u kojoj vlada sklad i razumijevanje, uzajamno pomaganje, tolerancija i spremnost oprostiti za učinjeni grijeh.

Nadaleko je poznata jedna izreka koja kaže da je čovjek naučio kao riba plivati, kao ptica letjeti, ali nije do dana današnjeg naučio u zajedništvu mira i ljubavi živjeti.

S tugom moramo prihvatiti činjenicu da je sve manje mladih ljudi spremno osnivati obitelj i da postoji strah od nemira i sukoba u obitelji. Ali ipak čovjek ne može živjeti sam niti biti izoliran i njemu je potrebna obitelj kao glavno utočište i najugodnije i najljepše mjesto i okruženje u kome želi živjeti potpuno opušten slobodan i sretan i miran i zadovoljan. Ali

nažalost umjesto toga stan ili kuća jedne obitelji se nažalost pretvara u arenu ili ring ili neko drugo borilište gdje su prisutne grubosti, tučnjave, ranjavanja, gdje se čovjek osjeća zarobljenim i postaje opredmećen za neko korištenje. E tada dolazi do bunta i bez dijaloga se primjenjuje sila. Zato ja mislim da prije svake zajednice čovjek u svoje srce treba unijeti Božju riječ , posebno Hvalospjev ljubavi od apostola Pavla kako bi shvatio što je cilj života i da život bez ljubavi je ništa, a gdje nema ljubavi tamo je i Bog digao ruke iako je uvijek spreman pomoći ako vjerujemo i ako ga ljubimo.

Nemojmo se stalno žaliti i prikazivati svoje nezadovoljstvo i napadati i tražiti krivca zbog naših neuspjeha, već okrenimo se svaki dan dijalogu, upoznajmo jedni druge i prihvatimo jedni druge onakve kakvi jesmo, a ne ih na silu mijenjati po svojoj želji i neka nam srca budu uvijek otvorena za Boga i za bližnjega. Dijalog čuvar mira će nam pomoći jer to je isto dar što smo od Boga dobili, a pored toga dobili smo i puno drugih stvari ali smo se već zasitili pa ih ne primjećujemo i samo još više i više želimo.

Neka naš život drage sestre i braćo bude ispunjen željom za ljubavlju i pomoći drugome, željom za Božjom blizinom i zato molitvom počnimo svaki novi dan, tj prvim dijalogom koji nam daje snage i otvara srce , unosi mir i ljubav , nadu i vjeru bez kojih je naš život uzaludan, Jedino tako možemo odraditi svoju zadaću tu na zemlji kako bi otvorili vrata vječnosti , a to je put prema Bogu i njegovoj vječnoj domovini.

LJILJANA WILHELMINA BERIĆ - SVEĆENICA EVANGELIČKE CRKVE U HRVATSKOJ